

Gilberto Debelian og hans team formidlet en realistisk behandlingssituasjon da de jobbet på direkten lørdag formiddag. Foto: Kristin Aksnes.

Loven om den omvendte omsorg

Jo mer hjelp du trenger, jo mindre får du. Slik er loven om den omvendte omsorg, kort oppsummert.

Opprinnelig er The Inverse Care Law formulert slik av Julian Tudor Hart i The Lancet, 27. februar 1971:

«The availability of good medical care tends to vary inversely with the need for it in the population served. This ... operates more completely where medical care is most exposed to market forces, and less so where such exposure is reduced.»

På de fleste områder i livet godtar vi generelt sett slike tilstander, i hvert fall hvis vi setter misunnelsen til side. At noen for eksempel har flere klær enn de strengt tatt trenger, er ikke noe tema i samfunnsdebatten. Mer urovekkende synes det å være for folk at den omvendte proporsjonaliteten gjør seg gjeldende innenfor helseområdet. Det synes å appellere negativt til rettferdighetssansen.

Og hva kan vi gjøre med det? Spurte og svarte professor i samfunnsmedisin, Steinar Westin på tannlegenes landsmøte:

– For det første kan vi øke bevisstheten om at sosioøkonomisk ulikhet er

viktig for helse, både for individer og folkehelsen. Vi må vite at markedet generelt liker ulikhet best, og derfor bør brukes med forsiktighet i helsetjenesten. Vi må videre stille dette spørsmålet når vi vurderer tiltak: Vil dette hemme eller fremme ulikhet? For det er jo slik som Ottar Brox sa i 2001, at alle tiltak har en rekke konsekvenser, og det er bare den mest attraktive eller dekorative av disse som kalles målet. Vi må stimulere til forskning som kan besvare slike spørsmål, siden helsetjeneste dreier seg om mer enn produksjon, det er også en arena for verdier, sa Steinar Westin.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi

Steinar Westin (t.v.) i samtale med en av tilhørerne etter foredraget om loven om den omvendte omsorg.